

[Rytter.]

er blevet Brug for det, og Forholdet er desværre ikke det, at Staten er blevet elskværdigere og elskværdigere, men karrigere og karrigere — ikke med Hensyn til Kirkens indre Liv, dèr har man fra Statsmyndighedernes Side altid stillet sig yderst liberalt, men med Hensyn til de Tilskud, der ydes. Det er klart, at naar Kirken ikke trænger til større Tilskud fra Staten, er der ikke Brug derfor, saaledes som der efterhaanden er blevet. Om det saa skyldes Lovgivningen, eller hvad det skyldes, skal jeg ikke komme ind paa, det kan være et Diskussionsspørgsmaal. Forholdet er altsaa faktisk det, at paa Grundlovens Tid havde man ikke Brug for større Tilskud, men at man senere har faaet Brug derfor. Grundlovens § 3 taler om dette Forhold.

Det ærede radikale Medlem var inde paa, at Spørgsmaalet jo var ganske simpelt, for man kunde lade Midlerne gaa over paa Finansloven, ind under Staten. Det ærede Medlem var saa elskværdig at tilføje, at det sete jo afhang af de Øjne, der saa. Ja, det er rigtigt, det ærede Medlem er Tilhænger af den Anskuelse, at de kirkelige Midler skal drages ind paa Finansloven, hvad jeg er en ivrig Modstander af, og som Følge deraf kan man godt forstaa, at det ærede Medlem ser paa de trufne Dispositioner med helt andre Øjne, end jeg ser paa dem. Det ærede Medlem mener egentlig, at disse Midler hører ind under Staten, i alt Fald burde høre ind under Staten, og at Staten derfor ogsaa har Ret til at disponere over dem. Jeg mener, at det vilde være en Ulykke, hvis det skulde ske, at de to Ting paa denne Maade blev slaaet sammen. Derfor ser vi ganske naturligt med forskellige Øjne paa det, der er sket, og maa holde os til det rent juridiske Spørgsmaal: Hvorledes er Forholdet? I saa Henseende takker jeg selvfølgelig for den juridiske Vejledning, som det ærede Medlem gav mig i forskellige Retninger, men jeg maa alligevel trods denne Vejledning fastholde mit Synspunkt.

Det ærede Medlem gjorde en Bemærkning om, at jeg over for Ministeren havde brugt Ordet Vrøvl — ikke selve det Ord, men jeg havde sagt: Goddag Mand — Økse-skraft, og det var det samme. Nej, det er det ikke; det er Udtryk for, at der er spurgt om eet og svaret paa noget helt andet. Baade Spørgsmaal og Svar kan være fornuftige hver for sig, men det er urimeligt at faa det Svar paa det, der er spurgt om.

I øvrigt skal jeg ikke dvæle ved det ærede Medlems Udtalelser, thi med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Midlerne

skal høre under Staten eller ikke, er vi bunduenige; jeg ser paa det som en Ulykke, hvis Midlerne skulde høre under Staten, det ærede Medlem betragter det som en Lykke.

Jeg vender mig derefter til det ærede 8de Medlem for 5te Kreds (S. Rasmussen) — jeg haaber ikke, Ministeren føler sig krænket over, at jeg gemmer det bedste, den højtærede Minister, til sidst. Jeg maa udtale min aldeles uforbeholdne Glæde over, at det ærede konservative Medlem gav mig fuld Tilslutning og gjorde det, skønt jeg paa tre Hovedpunkter havde trukket Grænsen meget skarpt op, thi enten er man Tilhænger, eller ogsaa er man Modstander af de trufne Dispositioner. Jeg nævnte for det første tre Hovedfonds, hvor Dispositionerne var ulovlige, nemlig Præstelønningernes Fællesfond, Fonden for de københavnske Kirker og Fonden for Bispetiendmidler. Jeg hævdede, at de trufne Dispositioner er i Strid med Loven af 1913 og med de kongelige Resolutioner. Dernæst nævnte jeg to andre Fonds, som er omtalt i Anordningen af 24. Juni 1914, nemlig de to Reservefonds, henholdsvis for Præsteembedernes Lønningsfond og for Kirketiendefonden. Jeg hævdede, at ogsaa de Dispositioner, der her var truffet, var ulovlige. Jeg trak det saa skarpt op, at Ministeren og det ærede 2det Medlem for 4de Kreds (H. P. Johansen) mente, det var for skarpt.

Det andet Omraade, hvor jeg trak Linierne meget skarpt op, angik Spørgsmaalet om Forholdet mellem Ministeren og Embedsmændene. Jeg rettede ikke mit Angreb imod de underordnede Embedsmænd, men imod Ministeren, idet jeg hævdede, at det er Ministeren, som har Ansvaret for de trufne Dispositioner. Ministeren har givet Ordre til de underordnede Embedsmænd, og man kan forstaa, at disse følger den givne Ordre, idet de saa er ansvarsfri, da den Mand, som har givet Ordren, selvfølgelig ikke bagefter kan drage dem til Ansvar. Ganske vist mener jeg, at det er forkert af de underordnede Embedsmænd at følge en Ordre, naar Ministeren gaar ud over sin Kompetence; deraf følger dog ikke, at jeg, som det ærede 4de Medlem for 4de Kreds (Veistrup) udtalte, vil skabe et daarligt Forhold mellem overordnede og underordnede, tværtimod, det, at underordnede sætter sig ud over en Befaling, der er ulovlig, skaber ikke et daarligt Forhold. Jeg nævnte Tilfældet i Byretten; skønt jeg besvarede Skrivelsen paa den Maade, jeg gjorde, har jeg ikke hørt et eneste bebrejdende Ord fra den daværende Justitsminister. Jeg har i al Venlighed diskuteret Spørgsmaalet med den